

ЕМІТОВАНО ДВОМІЛЬЙОННУ КАРТКУ НСМЕП!

АБ “Експрес-банк” (Донецька філія) 09.07.2008 емітував двомільйонну картку Національної системи масових електронних платежів (НСМЕП).

НСМЕП – це внутрішньодержавна банківська багатомітентна платіжна система масових платежів, в якій розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються за допомогою платіжних смарт-карток. Розробником та власником системи є Національний банк України. Такої національної карткової системи не має жодна країна пострадянського простору.

Метою створення НСМЕП було розроблення та впровадження в Україні відносно дешевої надійно захищеної автоматизованої системи безготівкових розрахунків, яка в основному розрахована на роботу в режимі “оффлайн”.

За станом на 01.07.2008 членами НСМЕП є 44 установи, з них: 42 банки (включаючи Національний банк України) та 2 небанківські установи.

За даними Головного процесингового центру НСМЕП на 01.07.2008 банками-членами НСМЕП встановлено понад 5,3 тис.терміналів, з початку року обороти НСМЕП склали понад 11 млрд.грн.

Лідерами з емісії карток НСМЕП є такі банки, як АБ “Експрес-Банк”, АКБ “Імексбанк”, ВАТ “Мегабанк”, ВАТ “Банк Демарк”.

НСМЕП працює в режимі промислової експлуатації з 2004 року.

З упровадженням НСМЕП громадяни України мають змогу оплачувати товари і послуги в безготівковій формі за допомогою смарт-карток, зберігати і накопичувати заощадження в банках на рахунках, отримувати заробітну плату та соціальні виплати.

У НСМЕП застосовуються платіжні картки із вбудованими чип-модулями – смарт-картки. Смарт-картка, яка є носієм копії фінансової інформації в НСМЕП, на відміну від пластикової картки з магнітною смугою, найбільш повно задовольняє вимоги безпеки, про що свідчить той факт, що за весь період експлуатації в НСМЕП не втрачено жодної копійки. На її базі створена вискоелективна оффлайнова технологія, тобто така, що не потребує оперативного зв'язку з банківським рахунком під час виконання платіжних операцій (це дуже важливо, ураховуючи недостатньо високу якість вітчизняних каналів зв'язку) і значно зменшує експлуатаційні витрати. За рахунок цього участь у НСМЕП може брати населення України з малими доходами (пенсіонери, студенти, школярі тощо), а швидкість обслуговування значно вища, ніж під час розрахунків готівкою та за операціями із застосуванням платіжних карток з магнітною смугою.

Концепція побудови НСМЕП враховує можливість використання картки НСМЕП як технічного засобу для забезпечення:

надання адресної соціальної допомоги цільового призначення в грошовому еквіваленті;

надання адресної соціальної допомоги цільового призначення шляхом її обліку в іншій системі (побудова соціального процесингу);

проставлення електронного цифрового підпису на електронних документах за українським стандартом тощо.

Сьогодні на базі карток НСМЕП реалізується низка проектів, зокрема, такі.

1. Електронний студентський квиток.

Зазначений проект проводиться Міністерством освіти та науки України спільно з Національним банком України на базі державної інформаційно-виробничої системи “ОСВІТА” з використанням технології НСМЕП. Проектом впроваджено багатofункціональний електронний студентський квиток єдиного зразка з використанням технології НСМЕП, який поєднує в собі функції студентського квитка та банківської платіжної картки.

На початок 2008 року до участі у проекті залучено 35 вищих учбових закладів (які територіально охоплюють більшість областей України). Емітовано понад 35 тисяч електронних студентських квитків (протягом 2007 року емітовано майже 24 тисячі). Емісію здійснюють банки-члени НСМЕП, серед яких АКБ “Імексбанк”, АБ “Експрес-Банк”, ВАТ “Мегабанк”, ВАТ “Банк Демарк”, АКБ “Меркурій”, ЗАТ АКБ “Львів”, ВАТ АБ “Столичний”.

Електронні студентські квитки реалізовано на базі карток НСМЕП-2, в яких використовується чип-модуль нового покоління, що має ряд технологічних і функціональних переваг.

Крім того, згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14.05.2008 № 411 “Про впровадження інформаційно-аналітичної системи обліку та відшкодування пільг студентам (учням)” було прийнято рішення впровадити систему обліку та відшкодування пільг, що надаються учням навчальних закладів системи професійно-технічної освіти на основі електронного учнівського квитка єдиного зразка з використанням технологій НСМЕП і державної ІВС “ОСВІТА”.

2. Соціальна картка.

Сьогодні у рамках виконання міської цільової програми з надання соціальних пільг та інших видів допомоги населенню міста Одеси, яка реалізується на базі технології НСМЕП, емітовано понад 27 тис. платіжних карток НСМЕП та впроваджуються такі соціальні проекти:

- “Дешевий хліб” – виплати на придбання хлібобулочних виробів в торговельних мережах;
- “Домашня аптека” – виплати на придбання лікарських препаратів в деяких аптеках міста;
- “Гаряче харчування” – виплати на харчування в певних їдальнях;
- “ЖКП” – виплати на адресну оплату житлово-комунальних послуг.

Упровадження зазначених програм дозволяє здійснити перехід від системи надання дотацій незаможним верствам населення до системи надання адресної допомоги, що, у свою чергу, забезпечить якісно новий рівень надання соціальної допомоги населенню в Одеській області.

3. Інтернет-платежі НСМЕП.

У рамках розвитку Інтернет-платежів НСМЕП УДППЗ “Укрпошта” у 2007 році у повному обсязі запровадила послугу поштових переказів за допомогою карток НСМЕП через Інтернет (УДППЗ “Укрпошта” є еквайром НСМЕП з вересня 2006 року). Таким чином, зазначена послуга стала доступною для використання як фізичними, так і юридичними особами (згрупований переказ).

Із впровадженням цієї послуги держателі карток НСМЕП мають можливість відправляти грошові поштові перекази на домашню адресу фізичних осіб чи до запитання в межах України безпосередньо зі свого персонального комп'ютера.

На початок 2008 року держателям карток НСМЕП були доступні такі послуги:

- грошові перекази через Інтернет (система електронних переказів УДППЗ “Укрпошта” та система Інтернет-платежів SmartPay);
- сплата за комунальні послуги та електроенергію у містах Київ, Одеса, Харків, Львів та ін.;
- сплата за телекомунікаційні послуги (ВАТ “Укртелеком”, “Фарлеп”, “ЦСС” та ін.);
- сплата за послуги кабельного цифрового та аналогового телебачення (“Воля Кабель”, “Фаворит”, “НТВ+” та ін.);
- сплата за послуги провайдерів Інтернет;
- придбання карток мобільного зв'язку, IP-телефонії, хостингу та доменних імен, а також інших товарів та послуг в інтернет-магазинах.

4. Мобільний платіжний інструмент НСМЕП.

Розпочато реалізацію пілотного проекту впровадження мобільного платіжного інструменту (МПІ) на базі технології НСМЕП, який дозволяє контролювати та управляти банківським рахунком, а також здійснювати платежі за допомогою мобільного телефону.

Зазначена послуга, яка відома на українському ринку під торговельною маркою “BANK-O-PHONE – мобільні платежі”, впроваджується ЗАТ “Центр Обслуговування Мобільних Платежів” (ЗАТ “ЦОМП”) спільно з Національним банком України, що виконує у проекті функції розрахункового банку.

У рамках проекту 18.06.2008р. було проведено першу міжбанківську транзакцію з використанням МПІ. Транзакція проведена між банками-членами НСМЕП ВАТ КБ “Іпобанк” (банк-емітент) та ВАТ КБ “Укргазбанк” (банк-еквайр). Клірингові розрахунки між учасниками також виконано успішно.

Стратегічним напрямком розвитку сервісу “BANK-O-PHONE – мобільні платежі” є підключення системних постачальників послуг, зокрема, комунальних служб, міського телефонного зв'язку, провайдерів Інтернет і кабельного телебачення та операторів мобільного зв'язку. Паралельно до цього проводиться підключення роздрібних пунктів у торговельній мережі.

Сьогодні на етапі дослідного тестування знаходяться картки НСМЕП з “двохконтурним” чипом, який підтримує два інтерфейси: контактний та безконтактний. Серед додаткових можливостей таких карток – функція електронно-цифрового підпису.

Національний банк вважає створення НСМЕП завершальною стадією у побудові системи електронних платежів в Україні.